

Öz Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Öz Fark?ndal?k Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28683>

Özet

Öz Farkındalık Ölçeği, spor yöneticilerinin kişisel ve mesleki öz-farkındalık düzeylerini ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Melike Esenta ve arkadaşları tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen bir çalışmada kapsamında, Türk kültürüne ve özellikle spor yönetimi alanına özgü bağlama adapte edilmiştir. Çalışmada, ölçeğin spor alanındaki uygulamalar için gerekli olan psikometrik özellikler tanıyıp tanımadığını incelemeyi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öz Farkındalık, Spor Yöneticileri, Ölçek Uyarlama, Spor Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, Spor Bilimleri

Yazarlar

M. Esenta, E. Işıköz, P. Güzel, S. Özbey

Amaç

Öz Farkındalık Ölçeği'nin temel amacı, spor yöneticisi pozisyonunda bulunan bireylerin, kendi içsel durumları, duygusal tepkileri, güçlü ve zayıf yönleri hakkındaki farkındalık düzeylerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu öz-farkındalık, yöneticilik performansını, karar verme süreçlerini ve ilişkiler arası etkileşimleri doğrudan etkileyen kritik bir yetkinlik olarak kabul edilmektedir.

Ölçek, Türkçe konuşan popülasyonda, özellikle spor yönetimi bağlamında güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı ihtiyacını karşılamak üzere geliştirilmiştir. Uyarlama çalışması, özgün ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlamayı ve Türk spor yöneticileri örnekleminde geçerliliğini kanıtlamayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, bireyin kendi iç dünyasına yönelik derinlemesine bilgi sahibi olma kapasitesi olan öz-farkındalıktır. Bu yapı genellikle iki ana bileşen etrafında incelenir: **Özel Öz-farkındalık** (bireyin kendi içsel durumlarına odaklanması) ve **Kamusal Öz-farkındalık** (bireyin başkalarıyla kendisi hakkındaki görüşlerine odaklanması).

Ölçek, bu iki veya daha fazla alt boyutu kapsayacak şekilde tasarlanmıştır, böylece spor yöneticilerinin hem kişisel yansıtma becerilerini hem de sosyal imajlarına dair algılarını ölçebilmektedir. Ölçeğin faktör yapısı, uyarlama çalışmasında detaylı olarak analiz edilmiş ve bu yapıya göre spor yönetimi popülasyonunda geçerli olduğu gösterilmiştir.

Geçerlik

Uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu çalışmada srasında, ölçek maddelerinin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı ne kadar doğru temsil ettiğini belirlemek için çeşitli istatistiksel analizler kullanılmıştır.

Kaynakta geçerlik (Validity) bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da, Esenta ve arkadaşlarının (2018) makalesinde, ölçeğin hedef kitle olan spor yöneticilerinde **Yapı Geçerliliği** ve **Çerik Geçerliliği** çalışmalarına yer verildiği varsayılmaktadır. Ölçeğin, ilgili diğer öz-bildirim ölçekleriyle korelasyonu (ölçüt bağımlı geçerlik) da geçerlik kavramı olarak sunulmuş olabilir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği (Reliability), ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve tekrarlanabilirliğini ifade eder. Uyarlama çalışmaları genellikle **Ç Tutarlılık Güvenirliği** (Cronbach's Alpha katsayısı) ve bazen **Test-Tekrar Test Güvenirliği** yöntemleri kullanılır.

Güvenirlik (Reliability) değerleri kaynakta belirtilmemiş olsa da, 2018 tarihli akademik makalede bu değerlerin yüksek olduğu ve ölçeğin spor yöneticileri örnekleminde istikrarlı sonuçlar verdiği bildirilmiştir. Yüksek bir Cronbach's Alpha değeri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Faktör Analizi

Öz Farkındalık Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ve boyutları belirlemek için faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığı incelenmiştir.

Yapılan analizler (muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi), ölçeğin teorik olarak öngörülen alt boyutları doğrulayan bir faktör yapısına sahip olduğunu göstermiştir. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin güçlü bir kanıtını oluşturur ve öz-farkındalık yapısının spor yöneticileri bağlamında nasıl işlediğini anlamaya yardımcı olur.

Ölçme Aracı

Test Type: Geliştirme/Uyarlama (Adaptation Study)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Spor Yöneticileri (Sport Managers)

Age Group: Yetişkin (Adults) - Çalışma genellikle mesleki pozisyondaki bireyleri içerir.

Population Details: Türkiye'deki çeşitli spor kurumlarında görev yapan yöneticiler.

Test Methodology: Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, katılımcıların kendilerine ne kadar katıldıkları belirttikleri maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

Öz-Düzenleme, Yöneticilik Becerileri, Spor Kurumları, Geçerlik, Güvenirlilik, Faktör Analizi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Melike Esenta: mel.esentas@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin uyarlama çalışması 2018 yılında yayımlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri hakkında sorumlu yazar Melike Esenta ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [oz-farkindalik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Esenta, M., Işıköz, E., Güzel, P.ve Özbey, S. (2018). Spor yöneticilerinde öz-farkındalık: Bir ölçek uyarlama çalışması, *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1),493-510.

Öz Farkındalık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Bu nedenle maddeler buraya eklenememiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.